

Trygdarviðurskipti á arbeiðsplássunum

Hvat sigur maskineftirlitið?

Hava enn ikki kannað hvør orsøkin var

Vit ringdu til maskin- og ketils-efirlitið hjá landinum, og spurdu, hvør orsøkin var til hetta óhappið. Tað er Niklas Magnusen, sum hevur hetta undir hond.

Vit: Hvør var orsøkin til ólukkuna? Var tað, eftirlitið, sum var ov vánaligt? Ella var tað virkiseigararnir, sum ikki høvdu greitt arbeiðsmønnum frá, hvussu ringum standi ketulin var?

Niklas Magnusen: Eg skal viðganga, at vit (t.e. eftirlitið hjá landinum) ikki nágreiniliga hava fastlagt orsøkina enn.

Vit: Tað eru gingin meira enn trý ár síðan nú. Tít taka tykkum góða tíð?

Niklas Magnusen: Vit kundu havt tíð at kann, hvi hatta óhappið hendi. Tað kundi vit havt gjørt.

»Vit hugsa um produksjónina«

Ketilin í verksmiðjuni í Lopra stendur mitt í verksmiðjuni. Hetta er strangliga bannað eftir teimum lógnum fyri trygd, sum eru í gildi í Føroyum. Ketilin skal verða innigýrdur í einum rúmi fyri seg. Hetta var hann ikki í sildaverksmiðjuni í Lopra, tá maskineftirlitið gav virkinum loyvi til at fara í gongd. Hann er framvegis ikki innigýrdur, hóast virkið hevur verið undir formyndarskapi av landinum í yvir eitt ár.

Vit: Tað eru reglur fyri, at ketulin skal vera í einum rúmi fyri seg sjálfan?

Niklas Magnusen: Jú, hann skal vera í einum serstakum rúmi fyri seg sjálfan.

Vit: Tað var hann ikki har?

Niklas Magnusen: Nei, tað var hann ikki har.

Vit: Hvi fingur teir tá loyvið at byrja?

Niklas Magnusen: Tað var eitt standandi krav, vit høvdu til teir, og teir arbeiddu við at fáa ketulin innibýrgan.

Vit: Tað gjordu teir?

Niklas Magnusen: Ja, tað gjordu teir.

Vit: Hvat fingur teir gjørt?

Niklas Magnusen: Teir tosaðu við landsbyggifelagið, og teir fingur útroknað prisir og so framvegis.

Vit: Og so ikki meir?

Niklas Magnusen: ... og so ikki meir, nei. Eg meini so við.... Men vit vildu ikki... Eftirsum teir arbeiddu við tí, so vildu vit

ikki steðga produksjónini, tí tað siggja vit eisini sum eina høvuðsuppgáva hjá okkum at arbeiða uppá ein slikan máta, at tað er sum minst tarnandi fyri produksjónina.

»Virkiseigarinn hevur ábyrgdina«

»Vit kannaðu ikki um arbeiðsmaðurin, sum skuldi arbeiða við ketlinum, var settur inn í arbeiðið, sigur Niklas Magnusen, eftirlitsmaðurin hjá landinum fyri maskinur og ketlar, og hann heldur fram:

»Tað er virkiseigarinn, sum hevur ábyrgdina av hasum og hetta sjálvt um nakað eftirlit er ella ikki. Hetta hvílur á honum«.

Viðmerking frá Hera Hjelm

Hera Hjelm ringdi seinri til Sosialin fyri at fáa okkum at strika tað, hann hevði sagt um vanlukkuna. Ístaðin fyri at skriva, at tað var maðurin, sum sjálvur hevði ábyrgdina av vanlukkuni, skuldi vit skriva, at tað onki var í vegin við maskintólunum. So kundi einhvar gera sær sína meting um, hvør orsøkin var. — Vit høvdu longu tá sett greinina, og tað, Hera Hjelm hevði sagt báðar tær fyrstu ferðirnar, vit tosaðu við hann, og annars alt hitt tilfarið í hesum sambandinum, vit hava tí prentað hansara viðmerkingar, soleiðis sum tær upprunaliga vóru.

Arbeiðseftirlitið verður útbyggt

sigur Jákup Lindenskov, landsstýrismaður

Jákup Lindenskov, landsstýrismaður, sigur at lógin um arbeiðseftirlit í Føroyum er so nýggj — hon er frá 1975 — og at hetta er ein orsøkin til at arbeiðseftirlitið enn ikki er fult úthygt.

Í lótni starvast fyra fólk hjá arbeiðseftirlitinum, og tá er skrivstovufólk ið roknað. Landsstýrið fer í hesum mánaðinum at taka avger um umsóknir til

setan av einum starvsfólki afturat.

Tað kann nevast, at arbeiðseftirlitið í Føroyum hevur fleiri ymiskar uppgávur, sum dømi kann nevast, at tað skal gera metingar um umsóknir til stuðul til skipabygging, sigur Jákup Lindenskov.

Uppá fyrispurning um arbeiðseftirlitið hevur rætt til at

steðga einum virki í rakstri, um trygdarviðurskiptini ikki eru í lagi, sigur Jákup Lindenskov, at arbeiðseftirlitið hevur rætt og møguleika til at steðga einum virki. Arbeiðseftirlitið hevur somuleiðis rætt til at áleggja einum virki til at gera tær neyðugu broytingar, sum krevjast fyri at lógin skal verða hildin, sigur Jákup Lindenskov, landsstýrismaður, at enda.

Chilenevndin

Vit hava havt eina samrøðu við formannin í Chilenevndini, Vegg Guttesen:

Nær var Chilenevndin sett á stovn?

Tað er eitt sindur torført at siga, tí hon var ikki stovnað eftir einum degi, men vaks so liðandi fram, so hvørt sum arbeiðt var við solidaritetsstiltøkum til frama fyri tær demokratisku kreftirnar í og uttanfyri Chile. Men eg haldi tað vera rættast at siga, at Chilenevndin myndaðist á vári 1976 tá ið fyrsta almenna tiltakið var gjørt. Tá varð skipað fyri einari Chileframsýning í Havn, á Tvøroyri og í Sørvági.

Hvat arbeiða tit við í lótni?

»Tað, sum er mest átroðkandi í lótni, er arbeiðið við at fáa greiði á, hvar teir meira enn 2500

»horvnu« politisku fangarnir eru vorðin av. Alment var sagt frá Pinochet-stjórnini at einans ein politiskur fangi var eftir, tinglimurin Jorge Montes (K). Men tað eru fleiri enn 2500, sum eru handtikin og burturflutt av DINA — tí chilenska Gestapo, loynipolitinum. Tað eru pálytilig vitni uppá tær allarflestu burturflytingarnar, men chilensku juntamynduleikarnar hava higartil sagt seg als einki kenna til at tey eru burturflutt. Fleiri eru funnin aftur lík, dripin ella pind í hel, so sum tað er eyðkent fyri DINA. Bæði Sameindu Tjóðirnar og katólska kirkjan arbeiðir við teim 2500 »horvnu« og í seinasta mánaða noyðdist eisini Pinochet fyri ein part at viðkenna, at teir vóru til. Hetta hendi tá 30 fólk, 28 kvinnur og 2 menn, fóru inn í ein SY-stovn í Santiago de Chile og har gjordu hungursverkfall. Tá hetta hung-

ursverkfallið hevði vart í 9 dagar, gekk Pinochet inn uppá at kann viðurskipti teirra »horvnu« nærri. Hetta var aftaná at Kurt Waldheim, ST-aðalskrivari, eisini hevði lagt hart trýst á hann.

Hvør Chilenevndin nokur serstök sokallaði »horvin« at arbeiða fyri?

»Ja, frá Chile Democratiscoskrivstovuni í Rom hava vit fingið litið í upp í hendi at taka okkum serstakliga av sjei av teim »horvnu«. Teir eita Eugenio, Pardo, Abello, Vargas, Guarantegua, Campos og Carrillo. Teir eru allir handtiknir fyri okkurt um ár síðani. Vit hava tverri einki konkret fingið at vita um teir. Men vit vita, at danska sendistovan í Chile hevur sett fram fyrispurning um teir eftir áheitan, sum danski (føroyski) uttanríkisráðharrin fekk frá Chilenevndini. Eisini vita vit, at serstaka Chilestovnurin hjá ST hevði teir við í frágreið-

ing síni til ST-aðalfundin í ár. Eisini hava vit í sambandi við teir 7 havt brævskipti við Solidaritetsstovn katólsku kirkjunnar í Santiago og fleiri onnur. Chilenevndin siga sjálfir, at tað er av allarstørsta týðningi, at tað verður gjørt Pinochet-diktaturinum vart við, so ofta, sum til ber, at tey horvnu eru ikki gloymd, — allur heimurin sóknast eftir teimum — allur heimurin fordómir Pinochet og framferð hansara fascistar.

Hvussu mong eru tit í Chilenevndini?

»Í lótni eini 20, men umframt hesi, eru eisini eini 50, sum hava leysari tilknýti til nevndina. Tað eru bæði fakfeløg, stovnar og einstaklingar, sum eru við at fyrireika fundir, skriva brev ella lata figgarligan stuðul t.d.«

Tú nevnr figgarligan stuðul m.a. frá fakfeløgum og einstaklingum, men eru ikki aðrar inntøkur?

»Fyri so vitt ikki. Limagjald er einki og higartil er komið inn av ymiskum solidaritetsstiltøkum, so sum fundinum í vár og konsertinar herfyri, farið til Unidad Popular-skrivstovuna í Keypmannahavn og til Solidaritetsstovn Katólsku Kirkjunnar í Santiago«.

Herfyri hevði Dagblaðið eina rættiliga negativa oddagrein um Chilenevndina — hvat sigur tú um hana?

»Chilenevndin hevur longu almennakunngjørt sínar viðmerkingar, men skal eg persónliga siga, at tað er harmiligt, at slikt snævurskygni skal koma fram í eini oddagrein. Men annars haldi eg, at skrivningin í fleiri bløðum — eisini Dagblaðnum — aftaná, visir at hetta var eitt bakkast fyri oddagreinskriveran. Chilenevndina hevur tað ikki skatt«.